

Johdanto

Pornaisten kuntastrategia muodostuu strategisista tavoitteesta huoneentaulun muodossa ja sitä toteuttavista kehittämisohjelmista.

Kunnanvaltuuston hyväksymät Pornaisten strategiset tavoitteet on esitetty seuraavalla sivulla. Tavoitteet ovat ohjanneet elinvoimaohjelman, hyvinvointiohjelman sekä talousohjelman ja henkilöstöohjelman laadintaa.

Elinvoimaohjelman valmistelusta on vastannut kuntakehitysjaosto ja -toimiala, hyvinvointiohjelman valmistelusta sivistyslautakunta ja -toimiala sekä talous- ja henkilöstöohjelman valmistelusta kunnanhallitus sekä hallinto- ja talous -toimiala.

Kehittämisohjelmia laadittaessa on otettu huomioon paitsi strategiset tavoitteet, myös kolme läpileikkaavaa teemaa:

- 1) Kehittäminen
- 2) Yhteisöllisyys ja osallistuminen
- 3) Digitalisaatio ja sähköiset palvelut

Kehittämisohjelmien laadinnassa on hyödynnetty SWOT-analyysiä ja skenaariotyöskentelyä. Työskentelyn perusteella on muodostettu tilannekuvat hyvinvoinnin ja elinvoiman näkökulmista.

Kehittämisohjelmien ytimen muodostavat vuosille 2018–2020 ajoitetut kehittämistoimenpiteet. Kehittämistoimenpiteiden tehtävänä on toteuttaa valtuuston hyväksymiä strategisia tavoitteita. Kutakin tavoitetta toteuttamaan on esitetty tärkeimmät toimenpiteet lyhyine perusteluineen. Kehittämistoimenpiteen tai -hankkeen osalta on esitetty lisäksi sen toteuttaja tai toteutusvastuun jakautuminen.

Kehittämisohjelmien valmistelutyö vuonna 2018 samanaikaisesti vuoden 2019 talousarvion laadinnan kanssa on jo osaltaan toteuttanut Pornaisten kunnan strategisia tavoitteita. Muilta osin kehittämistoimenpiteiden toteutus kanavoituu osaksi kunkin vuoden talousarvion sisältöä.

Strategiset tavoitteet

Pornaisten strategiset tavoitteet v. 2018-2020

Pornainen

Keskellä kaikkea - Luonnollisesti lähellä

Väestötavoite: v. 2017 – toteuman mukainen
v. 2020 – 5350 asukasta
v. 2025 – 5600 asukasta
v. 2030 – 6000 asukasta

Elinvoimaohjelma

Varmistamme monipuolisen tontti- ja asuntotarjonnan panostamalla kuntakeskuksen kehittämiseen sekä kyläkeskusten rakenteen tiivistämiseen erityisesti koulujen läheisyydessä.

Hyvinvointiohjelma

Arvioimme ja kehitämme kunnan omaa palvelutuotantoa yksityisen palvelutarjonnan rinnalla sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Talous- ja henkilöstöohjelma

Hoidamme talouttamme kestävällä pohjalla niin, että saavutamme vähintään nollatuloksen vuosittain, korkeintaan nykyisellä verotasolla.

Kehittäminen

Tarjoamme kilpailukykyisen ja yhteistyöhön panostavan toimintaympäristön kunnassa toimiville yrityksille sekä kuntaan sijoittuville uusille yrityksille. Panostamme tonttitarjonnan lisäämiseen yritystoiminnan vetovoiman parantamiseksi.

Etsimme uudenlaisia liikennetarkoituksia ja mahdollisuuksia joukkoliikennepalvelujen parantamiseen.

Pidämme velkamme korkeintaan nykyisellä tasolla – poikkeuksena kunnanvaltuustossa erikseen päätettävät investoinnit erityistä hyötyä tuottaviin kohteisiin.

Yhteisöllisyys / osallistaminen

Panostamme liikenneturvallisuuden parantamiseen kevyen liikenteen väylien suunnittelulla ja rakentamisella. Haemme aktiivisesti yhteistyökumppaneita osallistumaan liikenneväyliemme rahoittamiseen.

Kohdistamme erityisiä toimenpiteitä kunnan vetovoiman lisäämiseen, lapsiperheiden houkuttelemiseen ja muuttohalukkuuden lisäämiseen. Tavoitteenamme ovat kunnan väestön kasvu ja tarkoituksenmukaiset ryhmäkoot kunnan palvelutuotannossa.

Johdamme kunnan toimintaa ja taloutta niin, että henkilöstöllä on hyvät työnteon edellytykset.

Digitaalisiaatio / sähköiset palvelut

Markkinoimme viihtyisää ja turvallista kuntaamme tehokkaasti ja uusilla innovatiivisilla tavoilla. Tiedotamme kunnan toiminnasta ja mahdollisuuksista selkeällä tavalla myös sosiaalisista medioista ja muilla uusilla tiedotuskanavilla hyödyntäen.

Kehitämme uusia toimintatapoja sekä Pornaisten elinvoimaa lisääviä aktiviteetteja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Hyödynnämme kehittämisessä kuntalaisten lisääntyneen aktiivisuuden ja tuemme hyvien hankkeiden toteutumista osittamalla niille myös taloudellisia resursseja.

Tuemme henkilöstöämme uudistamista onnistuneilla rekrytoinneilla, koulutuksella ja varautumalla osaamisen siirtoon eläköitymistä yhteydessä.

www.pornainen.fi

www.meidanpornainen.fi

Osallistumismenettely ja kuuleminen

HYVINVOIVA JA ELINVOIMAINEN PORNAINEN

Pornaisten tilannekuvaa on hahmotettu keskustelujen, kyselyjen ja järjestettyjen kuulemistilaisuuksien avulla. Päättäjiltä, koulujen oppilailta, kunnan henkilöstöltä sekä avoimessa kuntalaisillassa kerätty tieto on olennainen osa ohjelmatyötä. Nekin kannanotot ja kehittämisideat, joita ei ole esitetty tässä ohjelmassa, on säilytetty tulevaa käyttöä varten.

Kyselyissä ja keskusteluissa esille ovat nousseet mm. seuraavat asiat:

Kuntalaisilta 26.4.2018

Tyytyväisyyden aiheina Pornaisissa esitettiin yhteisöllisyys ja talkoohenki, turvallisuus ja maaseutumainen rauhallisuus sekä kauppojen ja palveluiden sijainti lähellä. Kehitettävistä asioista nostettiin esille erityisesti kevyenliikenteen väylät ja joukkoliikenne, liikuntapaikat, yhdistysten kokoontumis- ja harrastetilat säilytystiloihin, ympäristön viihtyvyys ml. rakennusten kunnossapito sekä tienvarsien kunnossapito, kukkaistutukset ja jouluvalot.

Seurakahvit 11.4.2018

Yhdistystapaamisessa toiveiksi nousivat yhdistyksille tarvittava kokoontumistila ja kohtaamispaikka, nuorisolle lisää kokoontumistiloja, yhdistystoiminnan tuen jatkuminen, tiedottamisen tehostaminen, yhteinen sähköinen toimintakalenteri ja ilmoitustaulu, vuorovaikutus kunnan kanssa aktiivisemmaksi, yhdistystapaamisten jatkaminen, kunnan työntekijöiden osallisuuden lisääminen sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen väylien kuntoon saaminen.

Nuoret toivat esille (nuorisovaltuuston koonti oppilaskuntien kyselyn vastauksista) kiusaamisen vastaisia toimia ja oppilaiden keskinäisen kunnioituksen lisäämistä, erilaisten yhteisten pelisääntöjen luomista, ennaltaehkäisyn ja suvaitsevaisuuskasvatuksen merkitystä lasten ja nuorten hyvinvoinnissa, henkisen avun tuen henkilöstöstä tiedottamista ja palvelun käytön kynnyksen madaltamista. Lisäksi esille nousivat yhteisistä tiloista ja omasta terveydestä huolehtiminen, ajanvietettä ja liikuntaa välitunneille, yhdessä nuorten kanssa suunnitellut monipuoliset ja hyväkuntoiset tilat, harrastusmahdollisuuksien lisääminen, nuorten työllisyyden edistämisen ja työllistymisen mahdollisuudet, turvallinen koulumatka ja kevyen liikenteen väylät, parempi joukkoliikenne sekä terveellinen ja monipuolinen kouluruoka.

Kunnan henkilöstö korosti (henkilöstökyselyn vastausten yhteenveto)

joukkoliikenneyhteyksiä ja kevyen liikenteen väylien merkitystä, liikuntapaikkojen kunnossapitoa, ulkoilu- ja liikuntareittien, koulualueiden (erityisesti koulukeskus) kunnostamista kaikenikäisten käyttöön, harrastustoiminnan järjestämistä kaiken ikäisille, sopivia ryhmäkokoja huomioiden myös ujut ja hiljaisemmat oppilaat, yhteistyötä

vanhuspalveluiden kanssa, keskustan kehittämistä ja ympäristön siistimistä, vapaa-ajantoimintoja nuorille sekä aikuisille, riittäviä resursseja palvelutuotannossa, riittävän palkkatason merkitystä, monipuolista asuntotuotantoa, paikallisten yritysten ja työpaikkojen roolia myös palveluiden lisääntymisen näkökulmasta, sähköisiä palveluita ja parempia nettisivuja sekä kunnan omaleimaisuuden/vahvuuksien korostamista.

Moniin edelle mainittuihin kehittämiskohteisiin on etsitty toteuttamistapoja jo vuoden 2019 talousarviossa. Kunnanvaltuuston hyväksymää talousarviota voidaankin tässä mielessä pitää uuden tyyppisenä, uusia avauksia sisältävänä ja haasteellisenakin.

Pornaisten tilannekuva ja SWOT-analyysit

Tilannekuva

Pornaisten kilpailuasetelma ja strategiset valinnat 2000-luvulla

Viimeisten 20 vuoden aikana Pornaisten kunnassa on tehty merkittäviä strategisia valintoja. Tällaisia valintoja ovat olleet mm:

- siirtyminen Itä-Uudenmaan liitosta Uudenmaan liittoon
- kuntien yhteinen rakennusvalvonta ja aluearkkitehtitoiminta
- aktiivisuus maanhankinnassa
- hakeutuminen KUUMA-kuntien yhteistyöhön ja Helsingin seudun MAL- ja HLJ-kunnaksi
- osallistuminen kuntaselvityksiin Keski-Uudellamaalla
- Pornaisten talouden tasapainottamisohjelma
- toisen asteen koulutuksen järjestelyt, mukana Keudassa irtautuminen Itä-Uudenmaan koulutusyhteistyöstä
- liittyminen jäseneksi Keski-Uudenmaan Uusyrityskeskukseen
- liittyminen jäseneksi Keski-Uudenmaan kehittämiskeskus KEUKE:en
- Mustijoen perusturvan käynnistäminen yhdessä Mäntsälän kanssa
- mukaan Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymään
- kouluverkon uudistaminen
- Pornaisten talouden tasapainottamisohjelma 2015–2018

Pornaisten kunta on itsenäinen pienehkö, mutta kehittyvä kunta, jonka talous on vankalla pohjalla. Olemassa olevat strategiset kumppanuudet mahdollistavat Pornaisten kuntakokoa paremmat palvelut ja kehittymisen mahdollisuudet. Kilpailu seudulla asukkaista ja yrityksistä on kuitenkin kova ja Pornainen on todetusti isompiin naapurikuntiinsa verrattuna huonosti tunnettu. Tämä asettaa kunnan markkinoinnille erityisiä haasteita.

Talouden skenaariot

Talous ja sen vakaus liittyy hyvin pitkälti väestönkehitykseen eli se on tärkein asia valtiontalouden ja yleisen taloustilanteen kehittymisen rinnalla. Uusien asukkaiden houkuttelu kuntaan on tärkeää tulevaisuuden kannalta.

Asukasluku on pysytellyt 5100 asukkaan paremmalla puolella 2010-luvun ajan ja uusien asuinalueiden kaavoitus tuo lisää asukkaita kuntaan. Kunnan tonttien hintataso on hyvin kilpailukykyinen pääkaupunkiseudun tonttien hintoihin verrattuna. Kerrostalokolmiin hinnalla Pornaisista saa omakotitalon.

Investoiminen toimivaan infrastruktuuriin ja hyvien palvelujen tarjoaminen lisää kunnan houkuttavuutta, joten katujen, kevyen liikenteen väylien ja yleisten alueiden ylläpitoon ja

uusien suunnitteluun on satsattava. Kouluverkkotarkastelu on kunnassa tehty ja kunnassa on nyt kolme elinvoimaista koulua, joista yhtenäiskoulun rakennuksen tilanne on ratkaistava lähivuosina. Saneerataanko koulu vai rakennetaanko uusi. Tähän hankkeeseen liittyy kaivattujen sisäliikuntatilojen ja –mahdollisuuksien tarkastelu. Nykypäivänä hyvät harrastusmahdollisuudet kattaen koko väestörakenteen ovat erittäin tärkeitä kunnan houkuttelevuuden lisääjinä ja näihin pitää kunnassa panostaa.

Tulevaisuudessa yrityksille on voitava tarjota entistä enemmän toimintamahdollisuuksia tonttien yms. yritystilojen myötä ja näin parantaa kuntalaisille tarjottavia palveluja uusien palveluyritysten lisäämisellä. Yritysten houkuttelevuus kuntaan lisää työpaikka-omavaraisuutta, joka ei ole Pornaisissa toivotulla tasolla.

Kesäkuussa 2018 valtuusto teki päätöksen varhaiskasvatuksen ottamisesta kunnan omaksi toiminnaksi Mäntsälän sivistystoimelta. Varhaiskasvatuksen hoitaminen kunnan omana toimintana tarjoaa uusia mahdollisuuksia lapsiperheiden houkutteluun.

Viime vuonna Keski-Uudellemaalle perustettu kuuden kunnan (Nurmijärvi, Hyvinkää, Tuusula, Järvenpää, Mäntsälä ja Pornainen) sote-kuntayhtymä on vastannut kunnan sosiaali- ja terveystoimen tuottamisesta vuoden 2019 alusta ja kuntayhtymän toivotaan siirtyvän maakunnalle tässä muodossa maakuntahallinnon aloittaessa suunnitellusti vuoden 2021 alusta.

Vahvuudet

Kunnan talous on saatu sopeuttamisohjelman myötä vakaalle pohjalle. Tilinpäätökset ovat olleet viime vuosina voitollisia, lainakanta on kohtuullinen ja verotulojen kehitys on ollut hyvä. Toisaalta valtionosuudet ovat laskeneet reilusti viime vuosina ja mahdollinen maakunta- ja soteuudistus tuo isoja muutoksia meno- ja tulorakenteeseen.

Pornainen sijaitsee Helsingin seudulla ja tämä mahdollistaa maaseutumaisen asumisen ja samalla työskentelymahdollisuudet pääkaupunkiseudulla. Työttömyysaste on laskenut Pornaisissa Uudenmaan alhaisimmaksi ja valtakunnan tasollakin kymmenen parhaan joukkoon. Tämän myötä verotulot ovat kasvaneet ja hyvän rahoitustilanteen vuoksi on saatu kerättyä toivottua puskuria yllätysten ja tulevan kehitystyön varalle.

Pornaisten omakotitonttitarjonta on monipuolinen ja hintataso kohtuullinen. Valmiita kunnallistekniikalla varustettuja tontteja on tarjolla kunnan eri osissa, sillä vesihuoltoverkosto on poikkeuksellisen kattava. Samalla nopea valokuitu on mahdollista saada lähes kaikkialla kunnan alueella. Kunta toimii aktiivisesti hankkimalla maata ja kaavoittamalla asuinalueita.

Palvelut on pystytty toteuttamaan kustannustehokkaalla tavalla.

Yrityksiä Pornaisissa on hieman yli 300. Yritystonttitarjontaa on, ja se tyydyttäisi suurempaakin kysyntää. Pornaisten Portin yritysalueella tonttimyynti ja alueen rakentaminen on kuitenkin saanut vauhtia ja alueelle saadaan sen laajentumisen kautta tulevaisuudessa kunnan työpaikkaomavaraisuutta lisääviä yrityksiä. Yrittäjäjärjestön ja kunnan yhteistyö on toimivaa.

Talkoohenki on myös monessa suuremmassa kunnassa unohdettu voimavara. Pornaisissa talkoilla on kunnostettu muun muassa ulkoilualueita, rakennettu matonpesupaikka sekä myös korjattu rakennuksia. Yhdistyksissä ja seuroissa on osattu hyödyntää jäsenistön aktiivisuutta oman elinympäristönsä kehittämisessä. Kunnan päätöksenteossa on huomioitu erilaisia avustuksia, joilla tämän kaltainen työ on mahdollista

Heikkoudet

Kunnalla ei ole omaa vuokra-asuntotuotantoa. Kunta kuitenkin omistaa jonkin verran vuokra-asuntoja, ja muun muassa henkilökunnalle on tarjolla asuntoja. Tämän lisäksi kunta on ostanut asuntoja uudisrakennuskohteista ja pyrkinyt näin vauhdittamaan rakennushankkeiden toteutumista. Useampi nuori jäisi varmaankin Pornaisiin asumaan, mikäli asumis- ja liikkumismahdollisuudet kunnassa olisivat paremmat. Toisaalta paluumuutto Pornaisiin on kohtalaisen hyvä, kunhan palvelut säilyvät riittävinä.

Kunnan investointitaso terveellä taloudellisella pohjalla on noin 2 M€, joka rajoittaa vuosittaisten investointien määrää. Talonrakennushankkeiden, kevyen liikenteen väylien ja infran rakentamista joudutaan lähes poikkeuksetta toteuttamaan velkarahalla. Valtion ja muiden tahojen osallistuminen hankkeisiin on lähes olematonta.

Kunnan työpaikkaomavaraisuus on heikko ja pieni työttömyysaste onkin seurausta suurelta osin siitä, että ihmiset käyvät muualla töissä.

Mahdollisuudet

Hillitty noin 100 asukkaan kasvuvauhti vuositasolla loisi parhaat puitteet kunnan kehittymiselle. Uusien asukkaiden myötä palveluja tarvitaan lisää, mikä taas tuo kuntaan uusia yrityksiä ja yrittäjiä tarjoamaan palveluita.

Tonttitarjontaa ja valmiita tontteja rakentuu noin 10–15 tontin vuosivauhdilla. Tonttien tarjonnan tulee olla monipuolista, jotta eri tarpeisiin (asuminen, yritystoiminta, teollisuus, vapaa-aika) on mahdollista vastata. Kunnan maanhankinnan tulee kuitenkin olla suunnitelmallista ja ohjata kunnan kehitystä siihen parhaiten soveltuville alueille.

Uudenmaan suuri salaisuus ja sen ensimmäinen teema Pornainen - Hollywood of Finland on jo tuonut kunnalle lisää näkyvyyttä. Markkinointia kannattaa jatkaa samalla teemalla ja tuoda kuntaa esille yllätyksellisellä ja erilaisella, mutta positiivisella tavalla.

Kylien kehittämisellä luodaan edellytyksiä kylien säilymiselle esimerkiksi lisäämällä rakentamista kyläalueilla, joka taas lisää asukkaita ja tiivistää kylärakennetta. Koulu- ja muiden kyläpalveluiden kannalta tämä on tärkeää.

Uhat

Kunnan valikoituminen asuinpaikaksi ei ole yksinomaan kustannustekijä, vaan sekä nykyiset kuntalaiset, että uudet muuttajat vertailevat mm. seuraavia tekijöitä asuinpaikkaa hakiessaan:

- koulut
- päivähoito
- kauppojen läheisyys ja palvelutaso
- joukkoliikenne
- harrastusmahdollisuudet ja liikuntapaikat
- puistot
- kotieläimet ja ulkoilutusmahdollisuudet
- muiden kertomukset asuinpaikasta
- omat kokemukset (esimerkiksi aikaisempi asuminen paikkakunnalla)
- alueen maine ja asukaspohja
- veroprosentti
- infrarakenne kuten alueen vesihuolto, tiestö ja kevyen liikenteen väylät

Tärkeä tekijä on myös alueen yleisilme. Näyttääkö alue siistiltä ja hoidetulta vai sen vastakohdalta?

Pornaisten kunnalla on luonnonkauneutensa ja palvelurakenteensa johdosta mahdollisuus menestyä kilpailussa muiden kuntien kanssa. Alueellinen epätasapaino näkyy kuitenkin rahoitusratkaisuisissa, sillä tiestön rakennushankkeissa, joukkoliikennesuunnitelmassa ja monissa yksittäisissä hankkeissa kunta joutuu taistelemaan isojen kaupunkien kanssa valtion rahoitusosuuksista.

Ilmastopolitiikka, maankäyttöä ohjaavat seudulliset sopimukset sekä muut maaseutua poissulkevat tekijät ovat myös riskitekijöitä. Näitä asioita tuleekin myös Pornaisissa ratkaista em. tekijät huomioiden. Kunta voi profiloitua myös ilmastopolitiikassa, järkevällä maankäytön politiikalla sekä hakemalla mahdollisuuksia toteuttaa liikkumista kestäväällä tavalla.

SWOT-analyysit eri näkökulmista

Pornaisten talous

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none">▪ Talous kunnossa▪ Tilinpäätös reilusti plussalla useana vuonna▪ Lainakanta on kohtuullinen ja alenemassa▪ Verotulot ovat kasvamassa ja työttömyysaste huippuluokkaa, Uudenmaan alhaisin▪ Taloudellista puskuria on kerätty uudistuksia varten▪ Henkilöstö on motivoitunutta	<ul style="list-style-type: none">▪ Henkilöstöresurssit talousasioiden hoidossa ovat olleet haavoittuvia▪ Kunta tunnetaan heikosti ja se vaikuttaa väestönkehitykseen▪ Talousjärjestelmien puutteet
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none">▪ Järjestelmien kehitys on menossa▪ Tiedolla johtamisen mahdollistaminen▪ Sähköisten palvelujen kehittäminen, Populukseen jatkokehittäminen, sähköiset lomakkeet▪ Maakuntauudistus on Pornaisille suotuisa, sote-ulkoistus tehty▪ Markkinointiin on panostettu▪ Henkilöresursseja on vahvistettu	<ul style="list-style-type: none">▪ Väestönkehityksen suunta huolettaa▪ Yleinen taloudellinen kehitys Maakuntauudistuksen tuomat muutokset, K-U Soten mahdolliset yllätykselliset menot▪ Valtiovallan päätökset veroista ja valtionosuuksista▪ Maakuntahallintouudistuksen myötä talouden sopeuttamiskeinot kapenevat

Kunnan henkilöstö

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none">▪ osaava ja pätevä henkilöstö▪ koulutusmyönteisyys▪ asioiden käsittelyn nopeus▪ tehtävien monipuolisuus	<ul style="list-style-type: none">▪ toimintojen haavoittuvuus▪ niukat sijaisresurssit▪ etenemismahdollisuudet vähäiset▪ kehittämisresurssit niukemmat kuin suuremmissa yksiköissä

Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> ▪ yhteistyö koulutusasioissa (esim. KUUMA) ▪ verkostojen hyödyntäminen ▪ kunnan sijainti rekrytointien näkökulmasta ▪ vaikutusmahdollisuudet omaan työhön 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ohjelmistojen kalleus ▪ kuntatyön kiinnostavuus vähenee

Pornaisten elinvoima

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sijainti lähellä pääkaupunkiseutua ▪ Viihtyisä ympäristö, jossa maalaiseksotiikkaa, mutta silti hyvät peruspalvelut ▪ Hyvät julkiset liikenneyhteydet pääkaupunkiseudulle ja myös muualle (Bussiliikenne, Lahden oikorata, Lentoaseman läheisyys) ▪ Yhtenäinen kunnallispolitiikka yhteisten asioiden edistämiseksi ▪ Hyvät ja kustannustehokkaat peruspalvelut ▪ Hyvä huoltosuhde (yhteiskuntarakente, ikärakenne, työttömyys) ▪ Tasapainoinen ikärakenne ▪ Sähköinen rakennuslupakäsittely nopeuttaa asiointia (lupapiste.fi) ▪ Pieni työttömyysaste ▪ Toimiva vesihuolto, valokuitu liitettävissä olemassa olevaan infraan lähes kaikilla asutuilla alueilla. 110kV Sähköasema teollisuusalueen vieressä ▪ yhteisöllisyys ja talkoohenki ▪ Kuuma yhteistyö ▪ Yrittäjien taustatyö (messujen ja tapahtumien järjestäminen) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vuokra-asuntojen puute ▪ Kunnan rajallinen taloudellinen liikkumavara ▪ Pieni työpaikkaomavaraisuus ▪ kevyen liikenteen väylien osittainen puute pääreiteillä ▪ Elinvoima-asioiden edistämiseksi pienet henkilöstöresurssit (ei erillistä henkilöstöä, tehdään oman toimen ohella).

Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none">▪ Uudet asukkaat▪ Uudet yritykset ja yrittäjät▪ Monipuolinen tonttitarjonta▪ Liikkumismahdollisuuksien parantaminen▪ Lentokenttä▪ kyläkaavat▪ informaatio ja osallistuminen▪ Markkinointi ja profiloituminen (esimerkiksi Hollywood of Finland)▪ Sähköisen viestinnän tehostaminen	<ul style="list-style-type: none">▪ Kustannusten nousu▪ Alueellinen epätasapaino▪ Muuttoliikkeen heikentyminen▪ väestön vähentyminen▪ palveluiden heikentyminen

Pornaisten vaihtoehtoiset kehittämispolut

Hyvinvointiohjelmaa valmisteltaessa sivistyslautakunta teki SWOT- analyysin kahden eri tulevaisuusskenaarion näkökulmasta.

Hyvinvoinnin tukemiseksi on varauduttava erilaisiin tulevaisuuden vaihtoehtoihin. Tämä koskee myös niitä vaihtoehtoja, jotka eivät ole tavoitteiden tai toiveiden mukaisia. Tästä syystä tulevaisuutta on lähestytty sekä kasvun että asukasmäärän tasaantumisen näkökulmasta. Pornaisten kunnan on mahdollista olla hyvinvoinnin menestystarina väestömäärän kehityksen suunnasta riippumatta.

Toisessa skenaariossa väestömäärä ei kasva ja lasten nuorten määrä pysyy samana tai vähenee nykyisestä. Toisessa skenaariossa kunnan väestömäärä kasvaa ml. lasten ja nuorten määrä.

SKENAARIO

VÄESTÖMÄÄRÄ EI KASVA, LASTEN JA NUORTEN MÄÄRÄ PYSYY SAMANA TAI VÄHENE NYKYISESTÄ

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none">Ryhmäkoot kouluissa nyt hyvätKunnan sijainti, palveluita saatavissa lähialueellaMahdollisuudet nopeaan reagointiin väestön vähentyessäKouluverkko kunnossaHenkilöstöressurit riittävätTurvallinen ja yhteisöllinen pieni kuntaLuontoNuorten työpajalle pääsee saumattomastiKunnan rakennusten korjausvelka on kohtuullinen	<ul style="list-style-type: none">JoukkoliikenneKevyen liikenteen väylätPalvelut vähenevät, esim. koulumatkat pitenevätKerhot ja liikuntavaihtoehdot kapenevatKunnan rooli, vaikutus sote-palveluiden saannissaUusia palveluita ei synnyIkärakenteen muutoksen aiheuttama hintaVerotulot vähenevät nykyisestäTilojen muutostarve, miten muutokset maksetaan?Kunnan ja palveluyritysten henkilöstön supistukset
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none">Pienemmät ryhmäkoot seurauksena varhaiskasvatuksessa ja esi-/ ja perusopetuksessalasten hyvinvointihenkilöstön jaksaminen	<ul style="list-style-type: none">Yhdistystoiminta rappeutuuKiinteistöjen myynti vaikeutuuPätevän henkilöstön saaminen vaikeutuu

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mahdollistaa nykyistä paremmin erilaiset kokeilut/ toiminnalliset opetusmenetelmät ▪ Yksilöllisempää toimintaa/ opetusta ▪ Kunnan henkilöstön jaksaminen/ vaikutukset palvelun laatuun ▪ Ympäristö säilyy siistinä ja kauniina ▪ Rauhallisuus säilyy/ ristiriitoja vähemmän 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onko rahkeita järjestää monipuolisia palveluita (kaupat, julkinen liikenne, koulut, päivähoito) ▪ Tilat vajaakäytöllä, turhia ylläpitokustannuksia ▪ Henkilöstö vähenee ▪ Väestörakenne muuttuu kestävämmäksi
---	--

SKENAARIO

VÄESTÖMÄÄRÄ KASVAA ML. LASTEN JA NUORTEN MÄÄRÄ

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uusia ideoita ja toimintamalleja ▪ Ympäristö mahdollistaa uusien yritysten ja yhdistysten tulemisen, vahva yhdistys- ja yritystoiminta ▪ Verotulojen kasvu, kulttuuritoimintojen lisääntyminen ▪ Vahvempi nuorisovaltuusto ja nuorten osallistaminen ▪ Koulutilat pääsääntöisesti hyvässä kunnossa, sietävät kohtuullisen kasvun ▪ Erityistyöntekijäresurssia valmiina jo kohtuulliseen kasvuun ▪ Pornaisten maine nousee, tunnettavuus kasvaa ▪ Tonttitarjontaa löytyy ▪ Hyvä sijainti työntekijätarpeen näkökulmasta ▪ Infrastrukturi kestää väestönkasvun, tilaa löytyy ▪ Erikoisliikuntapaikkoja on lähellä muissa kunnissa ▪ Mutkaton päätöksenteko ▪ Turvallisuus ▪ Talous on kunnossa ▪ Väestönkasvu mahdollistaa palveluiden ja joukkoliikenteen kasvu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Joukkoliikenne ▪ Kevyen liikenteen väylät ▪ Tieväylän vetokyky ja nopeusrajoitukset ▪ Palveluiden riittävyys ▪ Miten estetään lieveilmiöt ▪ Miten kuntalaisten toiveet saadaan tietoon ▪ Päivähoitopaikkojen vähyyys ja rajoitukset hoitoajoissa ▪ Koulutilojen riittävyys ▪ Vanhojen tilojen muutostarpeet ▪ Luokkakoot kasvavat ▪ Harrasteresurssien ja ohjaajien riittävyys

Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 2. asteen oppilaitoksen saaminen vetovoimatekijäksi ▪ Lukio ▪ Ammatillisen oppilaitoksen sivutoimipiste ▪ Laajempi terveystieteiden palvelu ▪ ELY:n mielenkiinnon saaminen ▪ Kevyen liikenteen väylät ▪ Joukkoliikenne ▪ Ajotiet kuntoon ▪ Palveluita ja henkilöstöä enemmän tukemaan vapaa-ajan viettoa (esim. urheilu-/uimahalli) ▪ Lisää aktiivisia toimijoita yhdistystoimintaan ja uusia työpaikkoja ▪ Koulurakennusten uudistaminen (Yhtenäiskoulu) ▪ Auditorio ▪ Ylä- ja alakoulun rakentaminen fyysisesti yhteen ▪ Kulttuuritarjonnan kasvaminen ▪ Kirjasto, musiikkiopisto, kansalaisopisto 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Riittääkö hyväkuntoisia tiloja ▪ Lisääntyvätkö häiriötekijät (rikollisuus, liikenteelliset ongelmat, roskaaminen, häiriökäyttäytyminen) ▪ Riittävätkö resurssit palveluiden järjestämiseen, koska esimerkiksi kunnallistekniikan voimakas kasvu tarvitsee runsaasti lisää panostusta ▪ Erityisosaaajien löytyminen tarpeen kasvaessa (mm. erityisen tuen työntekijät)

Talousohjelma

STRATEGINEN TAVOITE:

Hoidamme talouttamme kestäväällä pohjalla niin, että saavutamme vähintään nollatuloksen vuosittain, korkeintaan nykyisellä verotasolla, vuosikate positiivinen (vuosikatteella rahoitetaan poistot)

- sopeuttaminen tehty
- talousohjelman noudattaminen jatkuu, toimialojen kulukuri jatkossakin
- talousjärjestelmien kehittäminen, taloussuunnittelun kehittäminen johdon päätöksenteon tueksi, talousraportoinnin reaaliaikaisuus
- strategian jalkauttaminen organisaatiossa yksikkötasolle, tavoitteet/ mittarit ja niiden toteutuminen
- tiedolla johtaminen
- taloushallinnon henkilöstöressurssien turvaaminen ja työhyvinvoinnista huolehtiminen
- uusien toimintatapojen kehittäminen ja henkilöstön kouluttautuminen, jotta pysytään ajan tasalla uusien talouteen liittyvien säännösten ja lakien suhteen
- hyvä taloustilanne on uusien asukkaiden houkuttelevuuskeriteeri ja mahdollistaa hyvät palvelut kuntalaisille

STRATEGINEN TAVOITE:

Pidämme velkamme korkeintaan nykyisellä tasolla (velkataso korkeintaan 2800 /asukas) - poikkeuksena kunnanvaltuustossa erikseen päätettävät investoinnit erityistä hyötyä tuottaviin kohteisiin.

- järkevä lainanotto
- lainojen takaisinmaksusuunnitelman tarkistaminen vuosittain
- investointien tarkka harkinta
- kerätään elinvoima- ja hyvinvointiohjelmiin nousevat ehdotukset hankkeista
- kuntalaisten hyvinvointia lisääviä investointisuunnitelmia tulevaisuudessa:
 - ✓ yhtenäiskoulun saneeraus/uuden koulun rakentaminen liittyen liikuntasalin laajentamiseen tai erillinen liikuntahalli, suunnittelun aloittaminen v. 2019
 - ✓ kevyen liikenteen väylien kehittäminen
- kuntalaisillan satoa eli kuntalaisilta saatuja ideoita:
 - ✓ teiden kunnostaminen, keskustan ilmeen kohentaminen (kukkaistutukset, jouluvalot, teiden varsien raivaaminen jne.)
 - ✓ vuokra-asuntojen lisääminen
- yhteisöllisyyteen ja osallistamiseen sekä digitalisaatioon ja sähköisiin palveluihin liittyvä kokeilu: Osallistava budjetointi eli kuntalaisten, yhdistysten, kolmannen sektorin, yritysten osallistaminen budjetointiin eli talousarvioon esitetään 50 000 € määrärahaa näihin kehittämishankkeisiin

- toteutus: vuoden alussa kerätään ideoita esim. Facebookin sivulle, päätökset ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä mihin projekteihin rahaa ohjataan, tähän liittyen kuntalaisilta, missä tiedotetaan asiasta

- ➔ Sivuaa hyvinvointiohjelman tavoitetta Kehitämme uusia toimintatapoja sekä Pornaisten elinvoimaa lisääviä aktiviteetteja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Hyödynnämme kehittämisessä kuntalaisten lisääntyneen aktiivisuuden ja tuemme hyvien hankkeiden toteutumista osoittamalla niille myös taloudellisia resursseja.

Elinvoimaohjelma

STRATEGINEN TAVOITE:

Varmistamme monipuolisen tontti- ja asuntotarjonnan panostamalla kuntakeskuksen kehittämiseen sekä kyläkeskusten rakenteen tiivistämiseen erityisesti koulujen läheisyydessä.

Kunnan tunnettavuus

Markkinointi

- ✓ Kunta ei ole profiloitunut riittävästi. Profiloitumisella tarkoitetaan tunnettavuutta, jolla Pornainen tiedostetaan yhtenä Keski-Uudenmaan kasvukunnista ja vaihtoehtona monelle muulle kunnalle. Kunnassa ei myöskään ole organisoidusti mitään massatapahtumaa Pornaisten messuja lukuun ottamatta. Profiloituminen edellyttää asioita, joilla ihmisiä saadaan houkutelua Pornaisiin ja kunta saa valtakunnallista näkyvyyttä. Hollywood of Finland – teemaa tulee kehittää ja miettiä keinoja tämän hyvin alkaneen profiloitumiseen liittyvän kampanjan kautta. Profiloitumisessa tulee huomioida talous-, tekniikka-, kulttuuri- ja muut vaikutteet, joilla kunnasta syntyy positiivinen mielikuva.
- ✓ Ympäristön hoitamiseen varataan henkilö- ja taloudellisia resursseja (olemassa olevien puistojen hoidon tehostaminen, laitteistojen uusiminen sekä kuntalaisten osallistaminen mm. seura- ja yhdistystoiminta, talkoot).
- ✓ Kunnassa toteutetaan tehokkaasti mielikuviin perustuvaa markkinointia ja käytetään niitä markkinakanavia, joita on käytettävissä (video, esitteet, radio, lehdet).
- ✓ Kunnan henkilökunta on palvelualtista ja osaavaa (koulutus, palvelulupaukset, niiden täyttymisen arviointi, kannusteet)
- ✓ Digitalisaation kehitys huomioidaan palvelutarjonnassa kehittämällä sähköisiä palvelukanavia ja käyttämällä sähköistä markkinointia vielä tehokkaammin.

Taloudellisten ja henkilöresurssien tarkastelu:

Markkinointi vaatii ostopalveluna hankittavia palveluita sekä oman henkilökunnan osaamista. Ympäristön ylläpitoon tarvitaan joko ostopalveluna hankittavia tai oman henkilöstön toimia. Digitalisaatio vaatii sekä ostopalveluina tarvittavia palveluita sekä oman henkilöstön osaamista ja varauksia käyttötalouteen käyttömaksuina.

Saavutettavia hyötyjä:

Kunnan tunnettavuus ja tätä kautta houkuttavuus kasvaa. Ympäristön siisteys luo kuvaa kunnassa asuville, asioiville ja työskenteleville. Kunnan maanmyyntituloilla edistetään kaavoitusta ja luodaan jatkuvuutta kunnan hallitulle väestönkasvulle kaavoittamalla uusia tontteja, rakentamalla tiestöä ja infrarakenteita.

Digitalisaatio mahdollistaa kuntalaisille tarjottavien palveluiden hoitamisen verkossa ajasta riippumatta, parantaa avoimuutta ja luo myös uudentyyppisiä työympäristöjä asioita valmisteleville, päätöksiä tekeville ja tiedotuksesta vastaaville tahoille.

Asuminen

- ✓ Kunnassa on monipuolista asumisen tarjontaa. Kerrostaloasuminen soveltuu hyvin keskusta-alueelle, kylien kehittämiseen tulee varata resursseja. Kunnan tulee edistää vuokra-asuntotuotantoa ja tutkia voidaanko vuokrataloja kunnan alueilla lisätä.
- ✓ Joukkoliikenteen tulee palvella kaikkia asukkaita siten, että päivittäin on mahdollista käydä ainakin pääväylien varrelta asioimassa keskustan palveluissa, samoin nuorille pornaislaisille tulee järjestää tehokkaat yhteydet jatko-opiskeluun lähikunnissa.
- ✓ Asukkaille tulee tarjota hyvät lähipalvelut terveydenhuollon, liikkumisen ja vapaa-ajan toiminnoille. Kunnan tulee selvittää onko liikuntapaikkarakentamisen osalta mahdollisuus lisätä harrastustoimintaa (monitoimitilat) ja ylläpitää edelleen hyviä liikuntamahdollisuuksia myös talvisin (jäälajit, hiihto, järvien jäällä liikkuminen)
- ✓ Kotojärven pururadan alueen kehittämistä tulee jatkaa. Tavoitteeksi alueelle tulee ottaa lähialueen ”paras ja monipuolisin” liikunta-alue. Tämä tarkoittaa suunnitelmallista alueen kehittämistä ja kunnan omistamien maa-alueiden hyötykäyttöä vapaa-ajan toimissa.
- ✓ Asukkaille tarjotaan hyvät sähköiset asiointimahdollisuudet kunnan palveluissa.
- ✓ Yhteisöllisyys ja osallistuminen ovat kunnan toimia eri yhdistysten, seurojen ja yksittäisten kuntalaisten osallistumisen mahdollistamiseksi. Kunnassa järjestetään vähintään 2 kertaa vuodessa avoimia tilaisuuksia, joihin edellä mainituilla tahoilla on mahdollisuus osallistua. Sähköisen vaikuttamisen kanavia kehitetään siten, että jokaisella kuntalaisella on mahdollisuus viestiä kunnan henkilöstön ja päätöksentekijöiden kanssa.

Taloudellisten ja henkilöressurssien tarkastelu:

Asumisen monipuolisuus on vahvuus, jota tulee kehittää. Asumismuotojen tulee soveltua kaikille ikäryhmille ja tarjonnan osalta kunnan tulee selvittää, miten kunta voi tarjota vuokra-asumista kustannustehokkaaseen hintaan niille, joilla ei ole mahdollisuutta tai halua omistusasumiseen.

Joukkoliikennemuotoja voidaan kehittää tukemalla esimerkiksi nuorten tai vanhusväestön asumista ja matkustamiseen liittyvää tarvetta järjestämällä kuljetuksia tai avustamalla niitä. Joukkoliikenteen osalta kunnan tulee myös tukea lähialuiden (Nikkilä) ratahankkeita ja valmistautua jo kaavoitettujen alueiden rakentamiseen sekä palveluiden tuottamiseen näilläkin alueilla.

Mitä ihmiset tekevät vapaa-ajalla? Pornaisten vapaa-ajan toimintoja voidaan kehittää edelleen monipuolisemmaksi rakentamalla harrastepaikkoja, etsimällä halukkaita yrittäjiä alueiden elinvoiman lisäämiseksi ja markkinoimalla näitä alueita myös kunnan ulkopuolelta tulevien virkistäytymisalueina. Sähköisessä markkinoinnissa jo olemassa olevien ja tulevien harrastepaikkojen näkyvyyttä tulee lisätä siten, että vapaa-ajan monipuolisuus tulee hyvin esille kuntaan tutustuville.

Yhteisöllisyys näkyy erilaisina tapahtumina, ihmisten kokoontumisena sekä myös osallistumisena kunnan elinvoiman lisäämisessä. Seura- ja yhdistystoimintaa tulee tukea osoittamalla tähän toimintaan tiloja, yhdistämällä voimia ja koordinoimalla kunnan toimesta tapahtumia ja muita yhdistäviä toimia. Seuroille, yhdistyksille ja kuntalaisille tulee olla erilaisia kanavia vaikuttaa kunnan asioihin, päätöksentekoon ja antaa palautetta monipuolisesti.

Saavutettavia hyötyjä:

Asumisen monipuolisuus mahdollistaa pornaislaisten ja tänne muuttavien monipuoliset mahdollisuudet elämäntilanteiden mukaan asumiseen kunnan alueella. Tiheästi toimiva ja tarkoituksen mukainen joukkoliikenne antaa liikkumamahdollisuuksia alueen ulkopuolelle ja alueelle mm. työssä, opiskelussa, harrastamisessa, terveystoimissa ja vapaa-ajan liikkumisessa niille, joilla ei ole autoa tai omaa välinettä liikkumiselle.

STRATEGINEN TAVOITE:

Tarjoamme kilpailukykyisen ja yhteistyöhön panostavan toimintaympäristön kunnassa jo toimiville yrityksille sekä kuntaan sijoittuville uusille yrityksille. Panostamme tonttitarjonnan lisäämiseen yritysalueiden vetovoiman parantamiseksi.

Yritystoiminta

Yrittäjien toimia kunnan tunnettavuudessa tulee tukea:

- ✓ messutoiminta on myös mahdollisuus tapahtuman laajentamiseen: kunta voi vaikuttaa oheistapahtumiin tai etsiä yhteistyökumppaneita messuille
- ✓ yrittäjien ilotulitus on hieno tapa kerätä kuntalaisia yhteen ”kerran vuodessa”
- ✓ Yrittäjien tontti- ja tilatarpeisiin tulee olla riittävästi tarjontaa, kunta toimii positiivisena yhteistyökumppanina kannustaen yritysten siirtymistä Pornaisiin sekä jo täällä olevien yrittäjien auttamista yritysasioissa (Yrityskeskukset, valmennus ym.)

Kuntaan tarvitaan päivittäistavarakauppojen lisäksi erityiskauppoja.

- ✓ kunnan tehtävänä on väestöpohjan lisääminen ja täten houkuttelevuuden lisääminen yritystoiminnalle
- ✓ yrityshankintaa tulee kehittää: miksi yritykset sijoittuvat jollekin tietylle alueelle, yrityskartoitukset ja –haastattelut vaativat henkilöresurssien lisäämistä yritystoiminnalle.
- ✓ Kunnassa tulee kartoittaa yrittäjien tarpeita ja miettiä toimia yritystoiminnan monipuolisen ja kiinnostavuuden mahdollistamiseksi.

Kuljetuslogistiikan ja sähköisten palveluiden huomioiminen yrittäjänäkökohtista

- ✓ Yritystoiminnan siirtyessä edelleen enemmän sähköisiä palveluita tuottaviksi tarvitaan hyvät yhteydet maailmanlaajuisesti, käytännössä tämä tarkoittaa sekä langallisten valokuituverkkojen, että langattomien verkkojen toimivuuden varmistamista kunnan alueella.
- ✓ Postin, matkahuollon, käteisen rahan sekä muun logistisen toiminnan varmistamiseksi kunnassa tulee olla hyvät ja toimivat palvelut yrittäjien toiminnan varmistamiseksi. Yhteistyön muotoja tulee kehittää ja huomioida yrittäjien tarpeita em. asioinnin mahdollistamiseksi.

Saavutettavia hyötyjä:

Yritystoiminnan vireys luo kuntalaisille mahdollisuuksia hankkia palveluita omasta kunnasta. Vastaavasti yrittäjälle yrityksen kassavirta vaikuttaa siihen, miten yritys toimii. Lähipalveluiden tuottamisessa liian pieni asiakaskunta vaikuttaa yrityksen päätökseen markkina-alueesta ja vaikuttaa yrityksen toimintaan lamauttavasti. Parhaiten kuntalaiset voivat itse vaikuttaa siihen, kuinka paljon lähipalveluja käyttävät. Yrittäjä voi omalla laadukkaalla toiminnallaan ja markkinoinnilla vaikuttaa siihen, minkälaisia palveluita tarjoaa.

Kunnan roolina on luoda yrityksille mahdollisuuksia yritystoiminnan kehittämiseksi, tarjoamalla yritystoimintaan soveltuvia tontteja sekä huolehtimalla, että yrityksille on tarjolla neuvonta- ja elinvoimapalveluja. Kunta voi myös kuntaa markkinoidessaan huomioida täällä toimivia yrityksiä, jotka tarjoavat palveluja kunnassa.

STRATEGINEN TAVOITE:

Panostamme liikenneturvallisuuden parantamiseen kevyen liikenteen väylien suunnittelulla ja rakentamisella. Haemme aktiivisesti yhteistyökumppaneita osallistumaan liikenneväyliemme rahoittamiseen.

Kunnallistekniikan ja väyläverkostojen ylläpito ja kehittäminen

- ✓ Kevyen liikenteen väyläverkostosta ja sen tarpeesta tehty 2017 valmistunut selvitys toimii omalta osaltaan ohjeena verkoston kehittämiseen. Kunnassa tulee aktiivisesti toimia ELY-keskuksen tai toimivaltaisen tienpitoviranomaisen kanssa siten, että mahdollistetaan kevyen liikenteen väylien suunnittelu ja ennen kaikkea niiden toteutus. Kevyen liikenteen väylien rakentaminen mahdollistaa monipuolisen asumisen ja liikkumisen kunnan alueella ja kunnan palveluiden tehokkaan tavoittamisen sekä kaupallisten palveluiden säilymisen (liikunta, koulu- ja työmatkat, kaupoissa ja palveluissa asiointi, liikkumisen turvallisuus).
- ✓ Kunnan olemassa olevan tiestön kunnosta tulee huolehtia. Samalla vesijohto- ja viemäriverkoston ikääntyminen edellyttävät ennakkoisia korjaus- ja huoltotoimia, joiden avulla vältetään vesijohtoverkoston rikkoutumisia ja parannetaan toimitusvarmuutta.
- ✓ Kuntalaisille tarjotaan myös sähköisen vaikuttamisen keinoja kuten palautekanavia, keskustelupalstoja ja tietoa valmisteilla olevista ja toteutettavista hankkeista.
- ✓ Hankkeiden osalta ollaan yhteydessä asianosaisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja annetaan mahdollisuuksia vaikuttaa lopputulokseen.

STRATEGINEN TAVOITE:

Markkinoimme viihtyisää ja turvallista kuntaamme tehokkaasti uusilla innovatiivisilla tavoilla. Tiedotamme kunnan toiminnasta ja mahdollisuuksista selkeällä tavalla myös sosiaalista mediaa ja muita uusia tiedotuskanavia hyödyntäen.

Muut elinvoimaa lisäävät tekijät

- ✓ Verkostoituminen mahdollistaa myös pienen kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa kuntaa hyödyttävään tai koskevaan alueelliseen valmisteluun. KUUMA – yhteistyö Keski-Uudenmaan kuntien kanssa ja osallistuminen työryhmätyöskentelyyn sekä erilaiset hankkeita mahdollistavat avustukset (Valtionavustukset, Leader jne.) ovat kunnalle mahdollisuuksia toteuttaa kunnassa tapahtuvaa kehitystä, joka taas mahdollistaa elinvoiman säilymistä alueella.
- ✓ Nykyiset asukkaat ovat suuri voimavara kunnan kehitystyössä. Asukkaille tulee antaa mahdollisuuksia osallistua, päätöksenteon ja tiedottamisen sekä kynnyksen osallistua tulee olla helppoa. Lähiympäristön toiveita tulee huomioida vuosittaisessa talousarvioissa ja viranhaltijoilla tulee olla enemmän päätäntävaltaa kohdentamisessa ja nopeaa päätöksentekoa vaativissa tilanteissa. Lähiympäristön tilaan tulee kiinnittää huomioita, ihmisille tärkeitä asioita kuten liikkumista, virkistäytymistä ja harrastemahdollisuuksia kunnan alueella tulee ylläpitää ja mainostaa.
- ✓ Pornaisten kunta on perustettu vuonna 1869 ja täyttää ensi vuonna 150 vuotta. Vuosi on myös sinänsä mahdollisuus markkinoida kuntaa erilaisilla tapahtumilla ja teoilla, tonttimarkkinoinnilla ja 150 erilaisella teemalla. Kyseinen teema voidaan ulottaa esimerkiksi tonttimarkkinointiin (tontti 150 €), 150 – vuotiskutsujuhla esimerkiksi koulujen juhlien yhteydessä sekä yleinen juhla, 150 – tapaa liikkua Pornaisissa. Juhlavuosi voi huipentua esimerkiksi 150 raketin ilotulitukseen, johon kuntakin voi osallistua. Teemaa voidaan kehittää siten, että syksyn aikana osallistetaan pornaislaisia ja haetaan ideoita myös kuntalaisilta tapahtumiin. Myös liikuntatapahtumia voisi olla esimerkiksi 150 minuutin juoksu urheilukentällä jne.
- ✓ Kunnan alueella on lähes kaikki alueet kattava valokuituverkko. Tämän asian markkinointia tulisi edelleen lisätä ja mainostaa myös kunnan sivustoilla ja tietoa siitä, kuinka kattava verkosto on.
- ✓ Monissa lähialueiden kunnissa elinvoima-asioita hoitaa erillinen tähän alueeseen perehtynyt henkilöstö. Käytännön esimerkit erilaisista ilmiöistä ovat olleet kuntien aktiivisen elinvoiman tuloksia. Kunnan vahvuuksien korostaminen ja heikkouksien vahvistaminen ovat pitkälle asioiden toteuttamisen mahdollistamista kunnan palveluiden ja päätöksenteon perusteella Elinvoima-asioiden valmistelun lisäämiseksi edellytetään henkilöresursseja, joita ei täysin voida kattaa nykyisillä resursseilla. Tapahtumat ja kunnan osallistuminen tapahtumiin tulisi olla myös henkilöresurssien osalta tarkasteltu siten, että kuntaa voidaan markkinoida, tapahtumat saavat toteuttajia, yrityksiä ja kuntalaisia voidaan paremmin kuulla ja asioita pystytään valmistelemaan.

- ✓ Joukkoliikenteen kehittäminen ei ole ainoastaan vuorojen lisäämistä. Taksiautoliikenteen vapautuminen kilpailulle, erilaisten sähköisten palveluiden kehittyminen ja paikallistaminen luovat myös pienelle kunnalle mahdollisuuksia, joita tulee tarkastella sekä elinvoiman, että hyvinvoinnin näkökulmasta. Tavoitteena näissä tulee olla eri-ikäisten kuntalaisten julkinen liikkuvuus eri aikoina.

Yhteenvedona voidaan todeta, että kunnan elinvoima muodostuu osittain hyvinvointiohjelman sisältöön ja hyvinvointiin liittyvistä tekijöistä. Talouden osalta elinvoimaa lisäävillä tekijöillä on vaikutuksia käyttötalouteen ja investointeihin. Käyttötalouden puolella tulee olla varauksia toteuttaa elinvoima-asioita. Investointeihin liittyy suunnitelmallisuus, jossa elinvoiman voidaan todeta olevan suurin tekijä kun tarkastellaan liikennevirtoja tai lähiympäristön tilaa.

Hyvinvointiohjelma

STRATEGINEN TAVOITE:

Arvioimme ja kehitämme kunnan omaa palvelutuotantoa yksityisen palvelutarjonnan rinnalla sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Ennaltaehkäisevän ja matalan kynnyksen tuen kehittäminen

Panostetaan kasvun ja oppimisen kokonaisuuden sujuvuuteen

- ✓ Lapsen ja nuoren saumattoman polun kehittäminen varhaiskasvatuksesta opetukseen ja toiselle asteelle
- ✓ Erityisen tuen rakenteen kehittäminen kokonaisuutena
 - o Tavoitteena alueellinen erityisen tuen rakenne (Lape- Eva hanke)
 - o Tarvittaessa perustetaan psyykkisesti oireilevien opetusryhmä osana vaativaa erityistä tukea

Nuorten ja aikuisten tukeminen erityisesti muutosvaiheissa

- ✓ Paja- ja ohjaamotoiminta on aktiivisessa yhteistyössä yritysten ja muiden kuntien kanssa
- ✓ Matalan kynnyksen toiminta
 - o Yhteydenoton kynnyksen madaltaminen kaiken ikäisillä
 - o Nuorisotoimen näkyvyyden kasvattaminen koulupäivien aikana

Uusi kunta tukee kaiken ikäisten hyvinvointia

- ✓ Monipuolisten liikunnanohjaus- ja vapaa-aikapalvelujen säilyttäminen, vakiinnuttaminen ja kehittäminen huomioiden kaikki ikäluokat ja myös erityisryhmät
- ✓ Hyvinvointineuvonnan säilyttäminen ja kehittäminen tavoittamaan kaikki kohderyhmät markkinoimalla toimintaa ja lisäämällä monialaista yhteistyötä

Hyvinvointia kehittävien toimintamallien käyttöönotto

- ✓ Hyvinvointiin tähtääviä toimintamalleja kehitetään ja otetaan käyttöön osallistamisessa esiin nousseissa asioissa. Seuranta talousarvion tavoitteiden yhteydessä

Esimerkkeinä:

- o Tutor- tyyppinen toiminta kouluissa. joissa kehittäminen perustuu osallistamiseen
- o Liikkuva koulu- hanke
- o Kirjasto räätälöi toimintapaketteja kaiken ikäisille yhdistysten/järjestöjen toiveiden mukaan

Taloudellisten ja henkilöresurssien tarkastelu:

Ennaltaehkäisevä ja matalan kynnyksen toiminta edellyttää henkilöstöltä osaamista ja voimavaroja. Toiminta edellyttää mm. ostopalveluna hankittavia koulutuspalveluita, jotka edistävät oman henkilökunnan osaamista.

Ennaltaehkäisevän toiminnan ja matalan kynnyksen toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää myös henkilöstöresursseihin panostamista. Esimerkiksi vuoden 2019 aikana tulee arvioida varhaiskasvatuksen ja opetuksen erityisen tuen rakenteen tarvitsema henkilöstöresurssi jatkossa.

STRATEGINEN TAVOITE:

Kehitämme uusia toimintatapoja sekä Pornaisten elinvoimaa lisääviä aktiviteetteja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Hyödynnämme kehittämisessä kuntalaisten lisääntyneen aktiivisuuden ja tuemme hyvien hankkeiden toteutumista osoittamalla niille myös taloudellisia resursseja.

Yhdistysten toimintaa tuetaan tilaratkaisuilla

- ✓ Ent. pankin talo ns. yhdistystaloksi tarvittavine säilytystiloineen 1.1.2019 alkaen
- ✓ Tilassa myös kunnan toimintoja (mm. lasten kerhotoiminta)
- ✓ Tila toimii kunnan asukkaiden yhteisenä perhe- ja toimintakeskuksena

Tapahtumatarjonnan näkyvyyden ja määrän lisääminen

- ✓ Markkinointiin ja tapahtumiin suunnattua määrärahaa nostetaan
- ✓ Musiikki- ja kansalaisopiston sekä taiteen perusopetuksen tarjonnan lisääminen
- ✓ Uuden tapahtumakalenterin laatiminen palvelemaan kuntalaisia ja yhdistyksiä kunnan www-sivuille
- ✓ Kulttuurikasvatussuunnitelma tms. paikalliseen kulttuuriin tutustumiseksi

Osallistuva budjetointi kuntatasolla/ oppilaskuntatasolla/nuorisovaltuusto viihtyvyyden parantamiseksi

- ✓ Summien ja toimintaohjeiden määrittely sekä budjetoinnin käyttöönotto vuoden 2019 aikana

Kerhotoiminnan kasvattaminen seurojen/yhdistysten avulla kaikkien koulujen koulupäivien yhteyteen (Hankerahaa käytettävissä jos löytyy vetäjiä)

Taloudellisten ja henkilöresurssien tarkastelu:

Tilaratkaisut sekä kunnan ja yhdistysten panostukset tapahtumatuotantoon mahdollistavat kuntalaisten aktiivisen osallistumisen oman kuntansa toimintaan.

Ns. pankin talon käyttöönotto edellyttää panostusta tilojen vuokraan, sekä investointeihin korjaustoimenpiteisiin sekä kalusteisiin. Lisäksi tulee ohjata henkilöstöresurssia tilan ylläpitoon ja tilankäytön ohjaamiseen.

Tapahtumatarjontaan sekä osallistuvaan budjetointiin on määriteltävä käytettävissä olevat summat.

STRATEGINEN TAVOITE:

Etsimme uudenlaisia liikenneratkaisuja sekä mahdollisuuksia joukkoliikennepalvelujen kehittämiseen

Selvitetään eri vaihtoehtojen vaikutukset joukkoliikenteen kehittämiseksi ja panostetaan parhaaksi katsottuun ratkaisuun.

Esimerkkejä vaihtoehtoista: Palvelulinja- tyyppinen ratkaisu, HSL, uudet toimintamallit esim. taksiliikenteen vapautumisen kautta

Kevyen liikenteen väylien systemaattinen kehittäminen tukemaan joukkoliikennettä

Taloudellisten ja henkilöresurssien tarkastelu:

Kehittyvä joukkoliikenne mahdollistaa asumisen Pornaisissa entistä suuremmalle joukolle. Toimenpiteiden selvittämisen yhteydessä määrittyy eri vaihtoehtojen vaatima resursointi.

STRATEGINEN TAVOITE:

Kohdistamme erityisiä toimenpiteitä kunnan vetovoiman lisäämiseen, lapsiperheiden houkuttelemiseen ja muuttohalukkuuden lisäämiseen. Tavoitteenamme ovat kunnan väestön kasvu ja tarkoituksenmukaiset ryhmäkoot kunnan palvelutuotannossa.

Toiminta-/Oppimisympäristöt

Yhtenäiskoulun alueen kehittäminen

- o Vaiheittain etenevä kehittämissuunnitelma koko koulun alueelle laaditaan vuonna 2019 sisältäen pitkän tähtäimen ratkaisut: Koulun uudistamisen/korjaamisen tarpeellisuudesta kuntokartoitukseen perustuen koulujen fyysisestä yhdistämisestä, yhteisistä hallintotiloista, auditoriosta ja liikuntasalista toiminnallisen kehittämisen näkökulmasta

Muut toiminnalliset muutokset hyvinvointia tukeviin tiloihin kaiken ikäisille

- o Kalusteiden systemaattinen uusiminen painottuen ensisijaisesti toiminnan kehittämisen suunnitelmiin

Liikunta- ja virkistysalueiden suunnittelu kuntalaisten ja intressiryhmien kanssa (mm. koulut, seuratyhdistykset, lapset ja nuoret)

- o lisäksi varauduttava liikunta- ja ulkoilualueiden riittävään hoitoon ja ylläpitoon

Suunnitelma nuorisotilan uudistamisesta

Sähköisen asioinnin kehittäminen

- ✓ Uudet www- sivut (Meidän Pornainen)
- o Tapahtumakalenteri uusien www-sivujen käyttöönoton yhteydessä huomioiden yhdistysten/seurojen tapahtumat
- o Sosiaalisen median käyttö tapahtumien ja kunnan markkinoinnissa
- ✓ Varhaiskasvatuksen sähköisen asioinnin jatkokehittäminen uuden asiakastietojärjestelmän avulla
- ✓ Opetuksen sähköisen asioinnin jatkokehittäminen Wilman uusia ominaisuuksia käyttöön ottamalla
- ✓ Kirjaston uuden järjestelmän ominaisuuksien hyödyntäminen

Kansainväliseen toimintaan osallistuminen (esim. ystävyyskunnat tms.)

- vuosittain kansainvälisiin tapahtumiin/ seminaareihin osallistuminen

Taloudellisten ja henkilöresurssien tarkastelu:

Toiminta-/oppimisympäristön kehittäminen edellyttää pitkäjänteistä investointisuunnittelua. Euromääräiset summat tarkentuvat suunnittelun edetessä. Toimintaympäristön kehittämistä on arvioitava vähintään 10 vuoden aikajänteellä.

Sähköisen ympäristön kehittämisen edellyttää taloudellisen panostuksen lisäksi henkilöstöltä voimavaroja uusien toimintatapojen käyttöönottoon.

Toimenpiteiden selvittämisen yhteydessä määrittyy eri vaihtoehtojen vaatima resursointi.

Henkilöstöohjelma

STRATEGINEN TAVOITE:

Johdamme kunnan toimintaa ja taloutta niin, että henkilöstöllä on hyvät työnteon edellytykset

STRATEGINEN TAVOITE:

Tuemme henkilöstömme uudistumista onnistuneilla rekrytoinneilla, koulutuksella ja varautumalla osaamisen siirtoon eläköitymisten yhteydessä.

Henkilöstöohjelman tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2018 – 2020

TYÖHYVINVOINTI

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta
Toimivat ja hyvinvoivat työyhteisöt	Jokainen työntekijä on omalta osaltaan vastuussa työyhteisön ilmapiirin luomisesta, ylläpitämisestä ja kehittämisestä	Esimiehet	Henkilöstökysely Kehityskeskustelut
Turvalliset ja terveelliset työolot	Työterveyshuollon työpaikkaselvityksiä hyödynnetään työolojen kehittämisessä. Turvallisuushavaintoilmoituskäytäntö	Esimiehet Työsuojelupäällikkö Toimialajohto	Henkilöstötilin-tilinpäätös Työtapaturmien määrä Henkilöstökysely
Työkyvyn ylläpito	Jokainen työntekijä on omalta osaltaan vastuussa hyvinvoinnistaan ja työkyvystään. Varhaisen tuen toimintamallia hyödynnetään Tyhy- ja virkistystoimintaa järjestetään kunnan henkilöstölle	Esimiehet	Henkilöstötilin-tilinpäätös Sairauspoissaolot Työterveyshuollon tilastot

OSAAMISEN YLLÄPITÄMINEN JA KEHITTÄMINEN

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta
Henkilöstösuunnittelu ja rekrytointitarpeiden ennakointi	Henkilöstön ikärakenteen työkyvyn, ja eläkeiän saavuttavien määrän tarkastelu	Esimiehet Toimialajohto	Henkilöstö-tilinpäätös

Sujuvat rekrytointiprosessit	Esimies arvioi ennen paikan avoimeksi laittamista millaiseen tehtävään ja millaisella osaamisella rekrytoidaan. Sekä sisäiset että ulkoiset hakumenettelyt toteutetaan avoimesti. Rekrytointiviestintä tukee hyvää työnantajakuvaa	Esimiehet ja toimialajohto	Henkilöstötilinpäätös
Perehdyttäminen	Uudet työntekijät perehdytetään	Esimiehet	Henkilöstökyselyt
Ajantasainen osaaminen ja ammattitaito	Kehityskeskusteluissa tarkastellaan kunkin työntekijän koulutustarpeita ja -tarpeita. Koulutus- ja kehittämissuunnitelmat		Kehityskeskustelut

PALKKAUS JA PALKITSEMINEN

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta
Oikeudenmukainen palkkausjärjestelmä	Huolehditaan henkilökohtaisten lisien oikeudenmukaisuudesta	Luottamusmiehet ja KT-yhteyshenkilö	Vuosittainen tarkastelu
Kannustus ja palkitseminen	Tarkistetaan muistamis säännöt ja henkilöstöetuudet	Luottamusmiehet ja Toimialajohto	Henkilöstökysely
Johtamisen käytännöt ja pelisäännöt ovat yhteneväisiä kaikilla työpaikoilla	Sisäiset esimiestilaisuudet Esimieskoulutus	Toimialajohto	Henkilöstökysely

Henkilöstöohjelmassa ilmaistuja tavoitteita ja menettelyitä konkretisoidaan vuosittain talousarviossa. Tavoitteita toteutetaan talousarviomäärärahojen puitteissa. Keskeiset toteumat esitetään osavuositarkastuksessa ja tilinpäätöksessä. Vuosittain laadittavassa henkilöstötilinpäätöksessä esitetään keskeiset numerotiedot henkilöstöstä.

Vuoden 2019 kehittämistoimenpiteiden painopisteet ovat:

- esimiesten henkilöstöjohtamiskoulutus
- palkitsemiskäytäntöjen ja työhyvinvointiin liittyvien asioiden läpikäyminen ja päivittäminen.

Henkilöstöohjelma päivitetään valtuustokausittain kunnan strategian päivittämisen yhteydessä ja muutoinkin tarvittaessa.